

Emil Løvlien 1899-1999

BP 22/9 - 99

Verneverdig politisk størrelse

I morgen, 23. september, ville kommunistlederen fremfor noen, Emil Løvlien, ha fylt 100 år. 26 år etter hans død i 1973 er det fremdeles bortimot umulig å plassere ham i norsk etterkrigshistorie.

LARS HELLBERG

Hva som skjedde i den forbitrede kampen i Norges Kommunistiske Parti i de første etterkrigsår, er det knapt noen som har oversikt over bortsett fra dem som var direkte involvert i kampen, som endte med at Emil Løvlien sto enerådende tilbake på den kommunistiske arena.

Den gang Peder Furubotn ble satt utenfor, dels med militante midler, ble det hevdet at mindretallet sparket flertallet ut av partiet. Det er imidlertid også en del av historien om fenomenet Løvlien at den mann som av samtiden ble betraktet som den kommunistiske maktpolitiker fremfor noen, som stor-

Formann. Emil Løvlien satte sitt preg på Norges Kommunistiske Parti i flere tiår. Han ble styremedlem allerede i 1934 og var formann fra 1946-65.

FOTO: SCANPIX

tingsrepresentant gjorde seg gjeldende som en politiker man både kunne forholde seg til og stole på. Det var aldri noe tull med

stortingsrepresentant Emil Løvlien.

I den aller første etterkrigstid var Friheten Norges største avis og Kommunistpartiet en betydelig maktfaktor. Det illustreres av at Løvlien i 1945 ble valgt som representant nr. 3 fra Hedmark. I 1954 måtte han nøye seg med å bli fylkets syvende representant, og da han ikke ble gjenvalgt i 1961, var han fylkets åttende og siste representant.

Det hører med i en beskrivelse av Kommunistpartiets enerådende leder og siste stortingsrepresentant at man i alle leirer på Stortinget satte pris på det oppriktige menneske fra Hedmark. Etterhvert som Kommunistpartiet ble nedkjempet, ble han nærmest betraktet som en verneverdig størrelse. De 12 siste år av sitt liv måtte den verneverdige størrelse nøye seg med å være medlem av Løten kommuniststyre og formannskap. Det er ikke for meget sagt at på Løten var den kommunistiske nestor en dominerende kommunalpolitiker.

Han hadde da også bak seg erfaringer som gjorde ham til nestor. Medlem av styret i NKP ble han allerede i 1934, og han var politisk sekretær frem til 1940. Formann ble han i 1946, en posisjon han satt på helt til 1965. Valget av ham til formann i 1946 skulle bli innledningen til en intens indre krigføring, og krigføring er vel å merke ingen overdrivelse. Peder Furubotn ble generalsekretær, og hans «annet sentrum» sto før de bokstavelig talt ble kastet ut i opposisjon til Emil Løvlien og Jørgen Vogt, som konsentrerte seg om arbeidet i Stortinget og partiorganet Friheten.

Løvlien vant kampen om partiet, men tapte utover i 1950-årene kampen om velgerne. Det definitive punktum ble ikke satt før i 1961, men den Moskva-tro Emil Løvlien var en ubetydelig figur i norsk politikk allerede før Sovjetunionen marsjerte inn i Ungarn i 1956. Men han var ikke desto mindre oppfattet som en verneverdig størrelse i flere år etterpå.

11607